POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

VEČERNIK

Leto XII. Štev. 281 | TELEFON 25-67 POŠTNI ČEKOVNI RAČUN 11.409 | Maribor, sreda 14. decembra 1938 | NAROČNINA NA MESEC: Prejeman v upravi ali po pošti 10.— din, dostavljen na dom 12.— din, tujina 25.— din | Cena 1·— din

Končni rezultati volitev

Agencija Avala je včeraj po razglasu notranjega ministrstva objavila končni rezultat nedeljskih skupščinskih volitev — Lista dr. Stojadinovića je dobila v vsej državi 1,636.519 (58.90%), lista dr. Mačka 1,336.823 (40.21%) in Ljotićeva lista 30.310 (0.89%) glasov

MARIBOR, 13. dec. **Po razglasu notranjega ministrstva, ki ga je objavila včeraj popoldne agencija »Avala«, je dobila lista g. dr. Stojadinovića v vsej državi 1,636.519 glasov proti 1,336.823 glasovom, ki jih je dobila lista g. dr. Mačka. V procentih je dobila vladna lista 58.90%, lista dr. Mačka pa 40.21% oddanih glasov. Dimitrije Ljotić je dobil le 30.310 glasov, kar znaša 0.89%.**

V Sloveniji je bilo oddanih za listo dr. Stojadinovića 170.252 (78.64%) glasov (za JRZ 169.066, za Hodžero 1186). Lista dr. Mačka je dobila 45.123 (20.84%) glasov. Ljotić pa 1132 (0.32%) glasov. Na listi dr. Mačka ima slovenska združena opozicija 19.198 glasov (od teh dr. Kukovčeva skupina 7512, dr. Lončarjeva skupina 8306 in dr. Stanovnikova skupina 3350 glasov), JNS 13.371 glasov (Pucljevci 7648 in Kramerjevci 5723 glasov). Za socialistične kandidate je bilo oddanih 4477 glasov, za JNS in socialiste skupaj (Ljubljana mesto, Ljubljana okolica, Maribor, levi breg) so bili oddani 4963 glasovi. Za bivšo HSS 2385, za staroradikale 283, za dva neopredeljena pa 446 glasov.

Spodaj priobčujemo volivne preglede po uradnih podatkih. Končni izid volitev je številčno in v odstotkih razglasilo ministrstvo notranjih zadev pod štev. 53.533.

Pregled izida volitev v državi

Banovina:	Stojadinović glasov	Stojadinović v %	Maček glasov	Maček v %	Ljotić glasov	Ljotić v %
Dravska . . .	170.252	78.64	45.123	28.84	1.132	0.52
Savska	111.483	17.33	529.712	82.34	2.137	0.33
Dunavska . . .	372.085	71.74	129.269	24.94	17.291	3.32
Moravska . . .	248.733	75.98	77.818	23.77	802	0.24
Drinska . . .	189.291	57.47	136.297	41.38	3.806	1.15
Vrbaska . . .	107.421	56.06	101.873	48.43	1.071	0.51
Primorska . . .	42.781	20.91	159.428	77.92	2.387	1.17
Vardarska . . .	226.716	75.11	74.977	24.84	133	0.05
Zetska	128.174	64.09	70.765	35.39	1.041	0.52
Beograd . . .	39.683	76.68	11.561	22.34	510	0.98
Skupaj	**1,636.519**	58.90	**1,336.823**	40.21	**30.310**	0.89

Pregled izida volitev v Sloveniji

Okraj	Štev. volivcev	Glasov.	Udel. v %	JRZ volilc.	JRZ %	Maček volilc.	Mačk. %	Ljotić vol.
Črnomelj:	6789	5029	74.08	2946	58.58	2082	41.40	1
Kamnik:	10429	7975	76.44	7016	88.00	834	10.44	125
Kočevje:	10710	7547	70.46	6089	80.68	1429	18.93	17
Kranj:	10522	7746	73.52	6184	79.84	1479	19.09	83
Krško:	12436	8572	68.93	6796	79.27	1756	20.50	20
Litija:	10713	7807	72.87	6515	83.45	1214	15.55	78
Logatec:	7323	5368	73.00	3858	72.16	1484	27.75	5
Ljubljana-okolica:	16718	12405	74.21	10054	81.00	2331	18.80	20
Novo mesto:	83081	10076	76.44	8718	86.53	1341	13.31	17
Radovljica:	11434	8549	74.07	5194	60.75	3263	38.16	92
Škofja Loka:	6169	4489	72.77	3958	88.18	486	10.82	45
Celje:	19404	12914	76.18	10342	80.00	2450	18.90	122
Dol. Lendava:	10730	6542	60.97	5144	78.63	1395	21.37	0
Gornji grad:	5010	3265	65.17	2943	90.14	307	9.40	15
Konjice:	5516	3750	67.98	3402	90.72	321	8.55	27
Ljutomer:	10776	7074	65.64	6249	88.34	871	11.55	8
Maribor-levi breg:	23609	16238	60.58	14517	89.39	1647	10.15	74
Maribor-desni breg:	16719	10129	60.58	7730	76.34	2357	23.24	42
Murska Sobota:	16372	8720	52.30	547[illegible]	62.75	3248	37.25	1
Dravograd:	9459	5304	56.07	5058	57.60	2235	42.15	11
Ptuj	19699	13032	66.20	11554	88.66	1467	11.26	11
Slovenjgradec:	7795	5382	69.04	4945	91.88	437	8.12	0
Šmarje:	11244	7310	65.01	5919	80.97	1380	18.88	11
Brežice:	11113	7019	63.16	4540	64.68	2465	35.12	14
Laško:	11296	7275	64.40	3941	54.17	3239	45.26	41
Ljubljana-mesto:	23695	17050	71.96	13176	77.28	3632	21.30	242
	319440	216507		170252	78.64	45123	20.84	1132

Izid volitev v poedinih okrajih

Okraj Maribor, levi breg: Žebot Franjo in Spindler Josip (St.) 14.075, dr. Irgolič Franc in Žnuderl Konrad (St.) 442, skupaj dr. Stojadinović 14.517; dr. Vekoslav Kukovec in Stanislav Lubienski (M) 666, Avgust Reisman in Miloš Vauhnik (M) 981, skupaj dr. Maček 1647; Stanko Koštomaj in Ivan Kranjc (Lj.) 74. Skupno je volilo 16.238 volivcev.

Okraj Maribor, desni breg: Koban Franc (St.) 7730; Kores Martin (M) 83, Čanžek Andrej (M) 215, Josip Petejan (M) 810, dr. Otmar Pirkmajer (M) 1249, skupaj dr. Maček 2357; Alfonz Arh (Lj.) 42. Skupaj je volilo 10.129 volivcev.

Okraj Ptuj: Marko Kranjc (Stoj.) 11 tisoč 485, Anton Maček (Stoj.) 69, skupaj dr. Stojadinović 11.554; Jožef Lacko (Maček) 46, Kolarič Anton (M.) 460, skupaj dr. Maček 1467; Drago Šega (Ljotić) 11. Skupaj je glasovalo 13.032 volivcev.

Okraj Dravograd: Gajšek Karol (St.) 2921, Alojz Rozman (St.) 137, skupaj dr. Stojadinović 3058; Karol Dobršek (M) 757, Viktor Eržen (M) 1468, Franc Barth (M) 10 — skupaj dr. Maček 2235; Hinko Šlajmer (Lj.) 11. Skupno so glasovali 5304 volivci.

Okraj Ljutomer: Snoj Franc (St.) 6249; Kores Martin (M) 16, Bujan Mirko (M) 396, Skuhala Franc (M) 405, skupaj dr. Maček 817; Matija Golub (Lj.) 8. Skupaj je glasovalo 7074 volivcev.

Okraj Murska Sobota: Bajlec Franc (St.) 5471, Kranjec Miško (M) 1817, Talanji Franc (M) 1413, skupaj dr. Maček 3230; Rudolf Šimunović (Lj.) 1. Skupaj je glasovalo 8702 volivca.

Okraj Dolnja Lendava: dr. Klar Franc (St.) 4606, Grčar Josip (St.) 538, skupaj dr. Stojadinović 5144; Miško Kranjec (M) 959, Muhvič Rudolf (M) 347, Ljudevit Seczy (M) 92, skupaj dr. Maček 1398; Vladimir Kavčič (Lj.) 0. Skupaj je glasovalo 6542 volivcev.

Okraj Celje: Mihelčič Alojzij (St.) 10.342; Fedor Gradišnik (M) 1486, Ivan Prekoršek (M) 964, skupaj dr. Maček 2450; Vinko Vabič (Lj.) 122. Skupaj je volilo 12.914 volivcev.

Oraj Konjice: dr. Sevšek Maksim (St.) 3402; Danijel Smersu (M) 33, Bruderman Leopold (M) 85, Žagar Ciril (M) 203, skupaj dr. Maček 321; Julij Hmelak (Lj.) 27. Skupaj je volilo 3705 volivcev.

Okraj Slovenji Gradec: Teuerschuh Ivan (St.) 4945; Simon Blatnik (M) 329, Albert Puncer (M) 108, skupaj dr. Maček 437; Rudolf Šimnovec (Lj.) 0. Skupaj je glasovalo 5382 volivcev.

Okraj Laško: Mirko Bitenc (St.) 3941; Alojz Lešnik (M) 587, Alojz Hohkraut (M) 1119, Josip Petejan (M) 1587, skupno dr. Maček 3293; Ciril Šuštar (Lj.) 41. Skupno je glasovalo 7275 volivcev.

Okraj Brežice: Tratnik Josip (St.) 4640; Andrej Budić (M) 369, Krunoslav Batušić (M) 74, dr. Vekoslav Kukovec (M) 344, Franc Trupej (M) 1561, skukaj dr. Maček 2465; Franc Zupančič (Lj.) 14. Skupno je glasovalo 7019 volivcev.

(Nadaljnje rezultate bomo prinesli jutri.)

Pregled v Sloveniji oddanih glasov za vlado

	l. 1931	l. 1935	l. 1938
Brežice	4.899	2.936	**4.540**
Celje	7.432	5.507	**10.342**
Črnomelj	3.206	2.825	**2.946**
Lendava	6.195	4.527	**5.144**
Gor. grad	2.621	1.694	**2.943**
Kamnik	4.147	5.126	**7.016**
Kočevje	6.485	4.831	**6.089**
Konjice	1.387	2.649	**3.402**
Kranj	7.002	3.679	**6.184**
Krško	6.272	5.201	**6.796**
Laško	5.779	3.024	**3.941**
Ljublj.-mesto	13.464	12.489	**13.176**
Ljublj-okolica	10.541	8.315	**10.054**
Ljutomer	4.768	4.436	**6.249**
Logatec	3.770	3.011	**3.858**
Maribor, d. br.	7.723	5.963	**7.730**
Maribor, l. br.	11.936	15.397	**14.517**
Murska Sob.	10.812	6.227	**5.471**
Novo mesto	5.606	4.350	**8.718**
Dravograd	2.722	2.997	**5.058**
Ptuj	7.101	7.239	**11.554**
Radovljica	6.976	4.193	**5.194**
Slov. gradec	2.227	2.896	**4.945**
Šmarje	3.124	2.683	**5.919**
	150.441	123.652	**170.252**

Zapiski

Kakšne žrtve čakajo še Francijo?

Na visoki šoli za politiko v Berlinu je predaval prof. dr. Grimm o francosko-nemškem razmerju. Odnošaji med tema dvema državama predstavljajo zelo aktualno vprašanje, kajti po nazoru R. Grimma lahko zagotovita Evropi mir samo ti dve državi. Razjasnitev medsebojnih stikov med obema državama bo napravila konec trajnemu napetju, ki je streslo Evropo. Predavatelj je dalje dejal, da Hitler s tem, da si prizadeva uresničiti sporazum s Francijo, izpolnjuje svoje evropsko poslanstvo. Dejstvo je sicer, da obstajajo v Franciji za sporazum zapreke psihološkega značaja, toda Francija se mora zavedati, da jo bo vsak nov sporazum med narodi stal novih žrtev. Z monakovskim sporazumom, pravi nemški profesor, je Francija dokazala, da je zmagal zdrav razum nad tistimi, ki so hoteli potegniti Francijo v vojno. Na koncu je R. Grimm dejal, da se približujemo dobi, ko se bo podoba Evrope še bolj izpremenila, ker se bo za dolgo časa izpremenilo razmerje med Nemčijo in Francijo.

Halifax za DN brez obveznosti

V zgornji zbornici so nedavno debatirali o pomenu Društva narodov. V diskusijo je posegel tudi zunanji minister lord Halifax sam in dejal: »Svet je še vedno poln nevarnih konfliktov, groženj, vojne nevarnosti in sovražnega kričanja kljub vsemu delu, ki je bilo storjeno za mir. Razen tega delujejo tudi globlji psihološki, moralni in duhovni činitelji. Brez duhovnega preroda narodov res ne vem, ali se nam posreči preprečiti vojno. Osebno sem pogosto nagnjen k veri, da bi bilo bolje pogledati dejstvom naravnost v oči in odstraniti vse obligatorne klavzule pakta Društva narodov, ki so danes, kar moramo priznati, zelo težko izvedljive, če ne celo neizvedljive. Mirno razmišljanje nas privede k spoznanju, da obstajajo veliki vzroki proti tako drastičnemu kurzu. Ne verjamem, da večina Angležev odobrava načela Društva narodov.«

„Teden brez Židov" v Varšavi

Nacionalistični dijaki na varšavski univerzi so začeli z organizacijo »Tedna brez Židov«. Na filozofski in medicinski fakulteti že ne smejo židovski poslušalci več v predavalnice.

Hitlerjev trg na Slovaškem

V Nemškem Pravnu na Slovaškem je občinski odbor sprejel županov predlog, da bi glavni trg preimenovali v »Trg Adolfa Hitlerja«. To je prvi primer ne le na Slovaškem, temveč v vsej ČSR, da se neko javno mesto imenuje po sedanjem nemškem kancelarju.

Ameriška cenzura v prid Chamberlainu

Ameriški listi prinašajo na zelo očiten način poročilo, da je britanski veleposlanik Kennedy dobil od ameriških uradov zagotovilo, da cenzura kinematografskih žurnalov ne bo dopuščala ostre kritike o Chamberlainovi politiki, zlasti pa ne o njegovem srečanju s Hitlerjem. Listi poudarjajo, da je to prvi krat, da ameriška cenzura služi interesom drugih držav.

Poljska hoče kolonije

Na jubilejnem shodu poljske kolonialne in pomorske lige, ki je slavila 20-letnico, je bila sprejeta resolucija, katera proglaša, da si Poljska lasti pravico do lastnih kolonij. Resolucija poziva poljsko vlado, naj razvije vprašanje kolonij za Poljsko pred mednarodnim forumom. Resolucija je bila sprejeta v prisotnosti grofa Szembeka, zastopnika zunanjega ministra, in nekaterih drugih članov poljske vlade.

Vznemirjenje v Varšavi

V Varšavi pričakujejo nestrpno obisk sovjetskega zunanjega komisarja Litvinova — Ameriški glasovi o četrti delitvi Poljske — Komentarji in ugibanja pariških listov — Presojanje položaja v Pragi

VARŠAVA, 13. decembra. V Varšavi vedno bolj narašča vznemirjenost zaradi prodiranja nemške politike proti vzhodu in je po tukajšnjem prepričanju skoraj ne bo mogoče več zaustaviti. Po spretnem in uspelem aranžmanu zunanjega ministra von Ribbentropa v Parizu in po popolni nemški zmagi v Klajpedi, prihaja sedaj na vrsto ukrajinsko vprašanje. Toda tudi Poljska ne drži rok križem in se zunanji minister Beck trudi na vse načine, da bi ustvaril skupno obrambno fronto s sovjetsko Rusijo. V tej akciji je že določeno, da bo v kratkem prišel v Varšavo sovjetski zunanji komisar Litvinov. Njegov prihod je napovedan za januar, toda v Varšavi se trudijo, da bi prišel že prej. Poljski listi objavljajo obširno poročila raznih tujih listov in agencij. Posebno so opazili glasove ameriškega tiska, »da stoji Poljska pred četrto delitvijo«. Drugi poročajo o nameri Moskve, da se da Ukrajincem popolna avtonomija, tretji pa izražajo bojazen, da se pripravlja Nemčija na napad na Poljsko.

FRANCOSKI KOMENTARJI.

PARIZ, 13. decembra. Francoski tisk razpravlja obširno o dogodkih v srednji in vzhodni Evropi, zlasti v zvezi z ukrajinskim vprašanjem. Vendar so komentarji zelo različni. Med tem ko meni »La Republique«, da bi se mogla znajti Nemčija pred neko koalicijo, ki bi se ji uspešno uprla, presojajo nekateri drugi listi položaj bolj pesimistično. »L' Homme Libre« pravi med drugim, da obstaja ves problem v vprašanju, ali je slovanski severnovzhodni blok, ki ima okoli 200 milijonov ljudi, sposoben, da se brani, ali ni. Ako je dovolj trden in sposoben za obrambo, potem se ni treba bati, da bi ukrajinsko vprašanje zavzelo resnejše oblike, ako pa ni dovolj trden in sposoben za obrambo, potem bo postala to zelo resna zadeva. Nobenega dvoma ni, poroča neki drugi list, da si je Hitler postavil za svojo glavno življenjsko nalogo, uničiti boljševizem in da bo v tem cilju nadaljeval svoj akcijski program.

STALIŠČE ČEŠKOSLOVAŠKE.

PRAGA, 13. decembra. V tukajšnjih političnih krogih zasledujejo z veliko pozornostjo dogodke v Klajpedi in ukrajinsko akcijo. Oboje je le logični nasledek dogodkov, ki so pripeljali do okrnitve ČSR. Poljska je sedaj vznemirjena, toda to vznemirjenje je malo prepozno. Ako bi se bila Varšava v češkoslovaški krizi postavila na drugačno stališče, kakor se je, klajpedskega in ukrajinskega vprašanja sedaj ne bi bilo. Poljska se tudi še vedno zanaša na podporo od zunaj, tudi z zahoda, toda na tako zanašanje ne more graditi prav nič bolj realno, kakor je gradila Češkoslovaška. Sedaj se maščuje nad Poljsko njena politika, ki jo je vodila vsa zadnja leta, posebno pa v usodnih mesecih letošnjega leta. Sicer pa gledajo v Pragi na pripravljajoče se dogodke le kot opazovalci. ČSR bo stala ob strani in skrbela za svojo notranjo obnovitev.

Pred novim spopadom v Španiji

PARIZ, 13. decembra. Po poročilu iz Madrida je prevzel poveljstvo nad mestom in vso madridsko fronto general Cabrera, ki je branil Malago. To je dokaz, da se pričakuje nova nacionalistična ofenziva na Madrid. Republikanci pošiljajo naglo na fronto veliko število za boj sposobnih moških. Opaža se velika nervoznost, ker nihče ne ve, kje bodo čete generala Franca napadle. Razen tega so republikanci razočarani, ker se je v Franciji vzdržala Daladierjeva vlada, dočim so pričakovali njen poraz. Negrin je izdal razglas, v katerem pravi, da čaka sedaj republikance najtežji boj.

Poneverbe v sovjetski vojski

MOSKVA, 13. decembra. »Krasnaja Gazeta« poroča, da so bile v sovjetski vojski odkrite velike poneverbe. Pri raznih poveljstvih je bilo v teku zadnjega leta poneverjenih več kakor 24 milijonov rubljev državnega denarja. Štirje ravnatelji vojaških obratov so že zaprti, od teh so trije Židje.

S KONGRESA V LIMI.

LIMA, 13. decembra. Brazilija in Čile se nočeta pridružiti spomenici o panameriškem bojkotu evropskih in azijskih držav, ker bi v tem primeru izgubili vso trgovino z Nemčijo. Argentinija je predložila južnoameriško mediacijo v španski državljanski vojni.

Pogajanja med Nemčijo in Litvo za odstopitev Klajpede

NEMCI VZTRAJAJO PRI ZAHTEVI PO PRIKLJUČITVI KLAJPEDE K NEMČIJI — ANGLEŠKA IN FRANCOSKA DEMARŠA V BERLINU — ITALIJA IN JAPONSKA ZA PRIKLJUČITEV

LONDON, 13. dec. Po davi sem dospelih vesteh so v teku razgovori med litvansko in nemško vlado za odstopitev klajpedskega ozemlja Nemčiji. Pri tem bi Litva obdržala svobodno luko v Klajpedi (Memelu), ki je edino litvansko pristanišče. »Frankfurter Zeitung« piše, da je potrebno najti »pametno in pravično rešitev« klajpedskega vprašanja, vprašanje svobodne luke pa je lahek problem. Litvanski predsednik republike Smetona je včeraj govoril v Kaunasu in dejal, da ima Litva prijateljske odnošaje z vsemi sosedi Danes pa morajo biti majhne države previdne.

KAUNAS, 13. decembra. Litvanska vlada je razglasila nad Kaunasom in okolico izjemno stanje, v Klajpedi je pa imenovala novega guvernerja z nalogo, da potlači nemško priključitveno gibanje. Vendar ima Klajpeda po nedeljskih volitvah tako zunanje lice, kakor da je že priključena k Nemčiji in voditelj klajpedskih Nemcev dr. Neumann vztraja pri svoji nameri, da bo klajpedski deželni zbor že na svoji prvi seji sklenil priključitev Klajpede k Nemčiji.

LONDON, 13. decembra. Dogodki v Klajpedi so močno vznemirili angleške duhove. Angleška vlada je v sporazumu s francosko sklenila intervenirati v Berlinu proti prenagljenim zaključkom glede Klajpede. Angleški in francoski poslanik sta v tem smislu že včeraj obiskala nemško zunanje ministrstvo. Poslanika sta zahtevala v imenu svojih vlad spoštovanje klajpedskega mednarodnega statuta, ki so ga podpisale Nemčija, Francija, Anglija, Italija in Japonska. V nemškem zunanjem ministrstvu sta poslanika Anglije in Francije dobila v odgovor, da so nedeljske volitve nedvomno pokazale, da je Klajpeda popolnoma nemško mesto. Nadaljnji razvoj dogodkov je pa odvisen od litvanske vlade, ki bo morala zavzeti nasproti nedeljskemu plebiscitu svoje stališče. Nemški narod ni sovražno razpoložen nasproti litvanskemu narodu in ako se bodo rezultati nedeljskih volitev ocenili kakor treba, potem bo mogoče trajno in trdno prijateljstvo med Nemčijo in Litvo.

RIM, 13. decembra. Iz tukajšnjih političnih virov se izve, da se bosta Italija in Nemčija desinteresirali na klajpedskem vprašanju. Italija in Japonska kot podpisnici klajpedskega statuta nista proti priključitvi mesta k Nemčiji. Francija in Anglija pa lahko hodita tudi v tem vprašanju svoja pota.

KAUNAS, 13. dec. V Kovnu je bilo aretiranih več desničarskih politikov. Drugače je v Litvi mir. Židje so začeli bežati iz države.

Vprašanja v spodnji zbornici

NEMČIJA NI URADNO ZAHTEVALA VRNITEV KOLONIJ. NEJASEN ODGOVOR NA VPRAŠANJE, ALI BI ANGLIJA BRANILA FRANCIJO PROTI ITALIJI.

LONDON, 13. decembra. V angleški spodnji zbornici je neki poslanec stavil ministrskemu predsedniku Chamberlainu vprašanje, ali je Nemčija že uradno zahtevala vrnitev njenih bivših kolonij, ali ne.. Chamberlan je odgovoril na to vprašanje negativno. Na vprašanje, ali bi bila Anglija dolžna priskočiti Franciji na pomoč v primeru da bi jo napadla Italija, je pa odgovoril izmikajoče in dejal, da je to vprašanje, na katero sedaj ni treba odgovarjati. Pač pa je odgovoril pritrdilno na vprašanje, ali je Anglija protestirala v Rimu proti protifrancoskim demonstracijam ali ne.

Schachtov obisk v Londonu

ANGLEŠKA ŽELJA, DA BI SE MED NEMČIJO IN ANGLIJO RAZMEJILA SVETOVNA TRŽIŠČA.

LONDON, 13. decembra. V kratkem prispe v London predsednik Nemške državne banke dr. Schacht, kjer se sestane s predsednikom Angleške državne banke. Angleški tisk posveča temu obisku, dasi bo zasebnega značaja, precejšnjo pozornost in piše o nujni potrebi novih trgovinskih pogajanj med Anglijo in Nemčijo. »Financial News« pišejo, da je trgovinski sporazum med Nemčijo in Anglijo tako dolgo nemogoč, dokler se ne razmeje med obema državama svetovna tržišča. Nemčija misli pa za enkrat samo na blagovno izmenjavo z Anglijo v ožjem smislu. Vendar ni izključeno, da prihaja dr. Schacht v London zato, da zgradi most med dosedanjimi naziranji Berlina in Londona.

Angleško posojilo Franciji

FRANCIJA NAJ BI DOBILA POSOJILO 50 MILIJONOV FUNTOV ŠTERLINGOV ZA IZVEDBO OBOROŽEVALNEGA NAČRTA.

LONDON, 13. decembra. »Sunday Chronicle« piše, da je angleški ministrski predsednik Neville Chamberlain obljubil ob priliki zadnjega obiska v Parizu Daladierju posojilo 50 milijonov funtov šterlingov, ki naj bi se uporabili za uresničenje velikega francoskega oboroževalnega načrta. Daladier je v svojem zadnjem govoru v pariški poslanski zbornici tudi že napovedal ta novi oboroževalni načrt, ni pa govoril še ničesar o finančnem vprašanju tega načrta. Pogajanja med Parizom in Londonom za to posojilo so v teku in se po informacijah lista razvijajo zelo ugodno ter bodo v kratkem zaključena.

Popuščanje Italiji

OZADJE PREPOVEDI DEMONSTRACIJ. V RIMU PRAVIJO, DA BO FRANCIJA PRISTALA NA ODSTOP DŽIBUTIJA IN SODELOVANJE V SUEZU.

RIM, 13. decebmra. Prepoved nadaljnjih italijanskih demonstracij proti Franciji je nasledek intervencije angleškega poslanika lorda Pertha, ki je opozoril grofa Ciana, da so te demonstracije tik pred napovedanim prihodom Chamberlaina zelo mučne in neprimerne. Vsa ta vprašanja naj se rajše obravnavajo po diplomatski poti. Kljub temu pa se časniška kampanja vodi še dalje. V tukajšnjih političnih krogih so pa prepričani, da je Francija že pripravljena na popuščanje nasproti Italiji glede mesta in pokrajine Džibuti. Francoski gospodarstveniki naglašajo sami, da Džibuti nima za Francijo nobene resnične vrednosti. Razen tega bosta Anglija in Francija pristali tudi na to, da bosta Italija in Nemčija močneje zastopani v upravi Sueške prekopne družbe

RIM, 13. dec. V italijanskem časopisu se še vedno vrstijo napadi na Francijo, vendar zahtevajo samo še Tunizijo, Džibuti in Suez, dočim Korziko in Nico puščajo pri miru. Gajda piše v »Giornale d'Italia«, da mora Italija dobiti vsaj svobodno luko v Džibutiju in vse delnice železniške sveze Džibuti—Adis Abeba.

Cianov obisk na Madžarskem

RIM, 13. decembra. Avala. Kakor poroča agencija Havas, bo v začetku prihodnjega tedna odpotoval italijanski zunanji minister grof Ciano na povabilo regenta Horthyja na Madžarsko, kjer se bo udeležil velikega lova v Bakonjskem lesu. Ob tej priliki se bodo obravnavala zelo važna srednjeevropska vprašanja. Lov bo tako političnega pomena.

Chamberlainov apel

LONDON, 13. decembra. Kakor poroča INS, bo drevi v Londonu velik banket časnikarske organizacije, na katerega je mimo drugih odličnih osebnosti povabljen tudi ministrski predsednik Chamberlain. Chamberlain bo imel ob tej priliki velik govor, v katerem bo izrekel apel na ves svet, naj ga podpre pri njegovih mirovnih prizadevanjih. Pozval bo vse vlade, naj opuste vse, kar bi moglo povzročiti napetosti med posameznimi državami in narodi. Chamberlain je svoj govor, ki ga bodo oddajali tudi po radiu, zelo skrbno sestavil.

AGRARNA REFORMA NA MADŽARSKEM

BUDIMPEŠTA, 13. decembra. Na občnem zboru društva veleposestnikov je govoril tudi poljedelski minister grof Teleki in sporočil, da pripravlja vlada zakon o izvedbi agrarne reforme. Po tem zakonu bodo ustanovljeni mnogi mali zakupi. Reforma ne bo prizadela tujih državljanov, delniških družb in bank ter posesti Židov.

KITAJCI ZOPET V VAJČOU.

HONGKONG, 13. decembra. Kitajci so zasedli mesto Vajčou, 120 kilometrov vzhodno od Kantona. Tudi v srednjih provincah so Kitajci zasedli nekaj ozemlja.

FRANCOSKI PRORAČUN.

PARIZ, 13. decembra. Finančni odbor je sprejel proračun, ki predvideva 25 milijonov frankov več dohodkov kot izdatkov.

DEKLARACIJA BERANOVE VLADE.

PRAGA, 13. decembra. Ministrski predsednik Beran je prebral včeraj v parlamentu in senatu vladno deklaracijo. Debata o deklaraciji se danes nadaljuje.

Borza. Curih, 13. dec. Devize: Beograd 10, Pariz 11.60, London 20.61, New York 441.875, Milano 23.30, Berlin 177.30, Praga 15.12.

Vremenska napoved. Še nadalje brez bistvene spremembe sedanjega vremena.

Odgovornost Francije

Dopisnik »Manchester Guardiana« Robert Dell, ki spada med najbolj poučne britanske novinarje, je priobčil v imenovanem listu članek o dogodkih, ki so se odigrali neposredno preden je bila Češkoslovaška izdana. Snov za svoj članek črpa Dell očitno iz dokumentov, ki so ostali doslej neznani in ki se jih francoska vlada iz strahu pred javnim mnenjem boji objaviti. Dell piše doleg drugega: »Francoska vlada je omahnila prav v trenutku, ko se je angleško javno mnenje začelo prav krepiti. Umaknila pa se ni iz vojaških razlogov, ker je general Gamelin dovolj jasno izjavil, da je francoska armada pripravljena in da vse kaže na nemški poraz. Po mojem mnenju je vzrok umika francoske vlade v tem, ker Daladier in Bonnet sploh nista nameravala pod nobenimi okoliščinami začeti z vojno. Chamberlain se je 17. sept. vrnil iz Berchtesgadna in naslednji dan sta odletela Daladier in Bonnet v London, da bi se poučila o Hitler-Runcimanovem načrtu. Ko sta se spet vrnila v Pariz, je Daladier izjavil, da se je vdal angleškemu pritisku, kar pa ni bila resnica! Resnica je bila, da sta lord Halifax, zlasti pa sir Vansittart, izrazila proti temu načrtu velike pomisleke. Če bi ju bila Daladier in Bonnet podpirala, bi bil Chamberlain prisiljen, umakniti se. Toda Daladier in Bonnet sta podpirala Chamberlaina proti Halifaxu in Vansittartu.

Med sestankom v Londonu dne 18. septembra je dal Bonnet popolnoma napačno izjavo o poteku razgovora, ki ga je imel z Litvinovim v Ženevi dne 11. septembra. Bonnet je namreč dejal, da mu je Litvinov razložil, da bi Rusija v primeru vojne ne mogla intervenirati v prilog Češkoslovaški. V resnici je Litvinov dejal Bonnetu ravno narobe. Nadalje je vzel Bonnet s seboj v London neko pisanje generala Gamelina, s katerega je prebral samo nekaj prvih strani, na katerih govori Gamelin o šibkih straneh francoske armade. V ostalem delu rokopisa je načelnik francoskega generalnega štaba opisal dobre strani francoske vojske in končal o optimističnem smislu. Bonnet je dal, vrnivši se iz Londona, nekaterim francoskim listom poročila, da je Francija zaprosila rusko vlado za vojaška posvetovanja in da jih je le-ta odklonila. Zopet je bilo prav obratno res! Preden je Litvinov odpotoval iz Moskve v Ženevo, je predlagal sestanek vojaških predstavnikov in ponovil Bonnetu ta predlog 11. septembra. Litvinov je javno proglasil v dveh svojih govorih v Ženevi, da bo Rusija izpolnila svoje obveznosti, ki izvirajo iz njene pogodbe s Češkoslovaško. Medtem ko je bil Chamberlain v Godesbergu, je imel v Ženevi lord de la Warr posvet z Litvinovim, in ob tej priliki je zadnji ponovno predlagal posvetovanje vojaških strokovnjakov. Ko pa se je Chamberlain vrnil iz Godesberga, so prenehali vsi stiki z Rusi. Francoska vlada je odklonila vojaške posvete, četudi se je navidezno pripravljala na vojno. To je dovolj prepričevalen dokaz, da Francija pod nobenim pogojem ni hotela v vojno.

Chamberlainove lastne besede o tem, kaj se je zgodilo v Godesbergu, pričajo, da si je on sam želel sprejeti godesberški ultimat. Ko je odhajal iz Godesberga, je dejal novinarjem: »Zdaj pa je vse odvisno od Čehov«. Ogorčenje, ki ga je izzval v Angliji in Franciji ta ultimat, je bilo tako veliko da ga ni bilo mogoče sprejeti. Zato sta se Chamberlain in Daladier odločila, da ostrašita britansko in francosko javnost, da bi ju na ta način pripravili do kapitulacije. Vojaške priprave v obeh državah niso bile nič drugega kakor cirkus, uprizorjen za širjenje panike in za to, da bi se mogla Chamberlain in Daladier delati, kakor da sta rešila Evropo pred vojno.

Z monakovsko kapitulacijo bo britansko-francosko prijateljstvo oslabljeno. Preziranje Daladierja in Bonneta britanski uradni krogi le težko prikrivajo. Ljudje v Angliji govorijo: »Nismo izdajalci, ker nismo imeli pogodbe s Češkoslovaško, Francija pa jo je imela. Odgovornost za kapitulacijo zapadnih demokracij pada na Francijo. To pot z resnično upravičenostjo.«

Negotovost in nejasnost v francoskem javnem mnenju prihaja do izraza tudi v tem, da zahtevajo mnogi poslanci, naj francoska vlada izda po angleškem vzorcu zbirko dokumentov o septembrski evropski krizi Quai d'Orsay se je odločil, da knjigo izda, čeprav je najprej uradno izjavil, da je dokumentov tako malo, da jih res ni vredno izdajati v knjigi. Pozneje je bila izdaja knjige zopet preklicana. To nihanje dokazuje, da je francoska vlada nameravala pustiti francosko javnost o osnovah te krize neinformirano.

Novice

Izobrazba obrtniškega naraščaja

V obrtništvu se vedno bolj kažejo potrebe po popolnejši strokovni izobrazbi, po temeljitejšem spoznavanju gospodarskih prilik in potrebe po splošni izobrazbi. Predpogoj za izpopolnitev obrtniškega naraščaja so strokovne ali obrtne šole, katere bi mogli obiskovati vsi vajenci, ne samo iz mesta in njegove bližnje okolice, ampak tudi iz oddaljenejših in manjših krajev, sedaj je cela vrsta krajev zastopanih po številnih obrtnikih brez strokovnih šol kakor so n. pr. Lenart, Slov. Bistrica, Konjice, Rogaška Slatina, Dol. Lendava.

Obrtniške šole se morajo tudi same reorganizirati. Potrebno je, da tesno sodelujejo z obrtniki. Njihov pouk mora izpopolniti predvsem ono, kar ni bilo dosegljivo v delavnici. Zaradi tega je tudi umestno, da na obrtnih šolah poučujejo predvsem učitelji iz vrst obrtnikov.

Za podvig obrtništva so potrebni tudi strokovni tečaji za pomočnike in za mojstre same. Nešteto je pomočnikov, ki bi radi polagali mojstrske izpite, pa ne morejo, ker šepajo v strokovni izobrazbi. Zahteve za mojstrski izpit so gotovo neoporečne, pač pa je nujno, da se povsod organizirajo obrtno-nadaljevalne šole.

Slovenci v Beogradu

V BEOGRAJSKIH PREDMESTJIH ŽIVI NA TISOČE SLOVENCEV.

Beograd, 12. dec.

Terazije! Da, Terazije pozna vsakdo. Središče prestolnice so z visokimi, monumentalnimi palačami, s sijajnimi bazarji, razkošno dekoriranimi izložbami, zvečer s tisočerimi svetlobnimi reklamami, ki se odsvetajo v krasnem vodometu sredi trga, in s tisočerimi gospodi in damami v bogatih plaščih in krznih, iz katerih veje opojen duh dišečih parfumov.

Toda poznate Stari in Novi Djeram, Voždovac, predmestje kraljice Marije, Čukarico, Makiš, Pašino brdo in Jatagan Mahalo? Tiste nizke hišice ob blatnih, z grobim kamenjem tlakovanih ulicah, ciganske barake in z ilovico zgrajene kolibe? To so beograjska predmestja, v katerih živi polovico prestolničnega prebivalstva, ves tisti delovni narod, ki živi dan za dnem od rok do ust in ki redkokdaj zaide na široke beograjske bulevarde sredi mesta. Vsa ta predmestja so dom tisočev Slovencev, ki so se preselili v prestolnico že pred dolgimi leti v tihem upanju, da si bodo našli v razvijajoči se državni prestolnici boljše, mirnejše in bolj brezskrbno življenje. Toda življenje, ki ne pozna usmiljenja, jih je zavrtelo v svoj tok, spodneslo jim tla in danes le bolj životarijo, kakor živijo...

V Makišu so našli svoj dom. V najbolj zavrženem predmestju, kjer stoje uboge barake kakor nekdanje stavbe na koleh na ljubljanskem barju. Sava, ki ima tu svoj nemoten tok proti svojemu izlivu v Donavo, jim ob vsakem večjem deževju zaliva bedna stanovanja po teh kolibah. Zadnjič me je napotilo tja. Cesta iz Čukarice proti Obrenovcu jih loči od Save. Gledam proti Makišu. Vse je že pod vodo. Ponekod se vozijo že v čolnih, drugod si pomagajo z visokimi brvmi. Srečam znanca, tam nekje od Slovenjgradca je. Prišel je v Beograd pred petnajstimi leti in je težak v čukariškem pristanišču; na svojem krepkem hrbtu prenaša vsak dan težka bremena iz ladij in v ladje. Tako že petnajst let...

»Takole je, vidite, pri nas. Kar naprej nas voda zaliva. Kolikokrat so že pisali v »cajtengah«, da je sramotno za občino, da pusti tod stanovat toliko ljudi. Prišli so že gospodje od občine in vse pregledali. Zmajevali so z glavo in rameni, toda — napravili niso nič. Vse je ostalo pri starem. V Makišu nas stanuje veliko Slovencev, sami delavci. Kam pa naj bi šli drugam? Tu dobimo stanovanje za sto, sto petdeset dinarjev, več pa za stanovanje ne moremo oddvojiti od svojega, že itak skromnega zaslužka. Poglejte, oče petih otrok sem, pa zaslužim ves mesec pet sto dinarjev. Pa še eno dobro je: tu smo blizu do našega dela. Nekateri smo zaposleni v pristanišču, drugi po opekarnah. Veliko pa je tudi takih, ki nimajo dela, pa stanujejo pri nas. Saj veste, da se reveža samo revež usmili...«

Mož je slabo govoril slovenski. V delu in razgovoru s svojimi tovariši pozablja počasi na svoj jezik. Kako šele govorijo otroci?

Ista usoda je z ostalimi rojaki, ki stanujejo po drugih predmestjih. Trdo, slabo plačano delo, bedno življenje, kopa otrok, to je njihova usoda. Redkokdaj se jih kdo spomni, da bi jim prožil roko, pomagal v bedi, zapuščeni so od vseh in živijo popolnoma svoj svet. Samo, kadar se bližajo božični prazniki, se jih spomnijo slovenska društva — sama siromašna — da jim pomorejo s kakšnim metrom drv, nekaj obleke, kakšno obnošeno suknjico za otroke in s toplim čajem ob božičnici...

—c.

Ustanovitev zobotehniške zbornice

Naši zobotehniki so se dolgo borili za lastno zbornico, ki so jo končno le dobili. Nedavno je bila izdana uredba o ustanovitvi in organizaciji dentistično-tehniške zbornice. Ta ustanova bo uredila vsa sporna vprašanja v zobotehniški stroki. Ščitila bo pravice zobotehnikov in uredila medsebojne odnošaje ter nadzorovala delo posameznikov. Sedež nove zbornice bo v Beogradu, poverjeništva pa bodo v Zagrebu, Sarajevu in v Ljubljani. Član zobotehniške zbornice mora biti vsak dentist in zobotehnik v naši državi in tudi zobozdravniki brez visokošolske izobrazbe. Po pravnoveljavnosti te uredbe bodo razpisane volitve v novo zbornico.

Slabo stanje cest v celjski okolici

Mestna občina je posvetila zadnja leta precej pozornosti gradnji cest v celjski okolici. Ob nastopu jeseni in po dežju pa naše ceste kar kriče po večji negi in načrtnem oskrbovanju. Prebivalci iz okolice, ki morajo vsak dan iz Levca, Gaberja, Zavodne, Ceste na grad v mesto bodisi po opravkih ali v službo, brozgajo do gležnjev po blatu in se zaman umikajo blatu. Cestni delavec z grabljami in lopato ne more zajeziti blata, ki leze po naši Šentflorjanski dolini, posebno še ne, če dobiva mezdo iz socialnega fonda in je zaposlen le zato, da ne dobi vbogajme in si »podporo« prisluži. Za oskrbo cest bi morala žrtvovati občina večjo vsoto in zaposliti pri tem delu mlade redno zaposlene može z vsaj minimalno mezdo, ceste pa oskrbovati načrtno in žrtvovati tudi nekaj dobrega materiala, ki ga ima Celje dovolj in poceni na razpolago.

o. **Odlikovana vseučiliška profesorja.** Z redom sv. Save 3. stopnje sta odlikovana profesorja ljubljanske univerze dr. Jovan Hadži in dr. Franc Veber.

o. **Nov pooblaščen rudarski inženir.** Te dni je minister za šume in rudnike odobril profesorju na rudarski šoli v Celju inž. Dušanu Rudolfu izvrševanje javne prakse iz rudarske stroke.

o. **Vinska razstava s sejmom v Ormožu.** Kletarsko društvo v Ormožu priredi 20. t. m. veliko vinsko razstavo, združeno s sejmom. Rok za prijavo vzorcev je podaljšan do 15. t. m.

o. **Sodne stanovanjske odpovedi v Ljubljani.** Pretekli mesec je bilo v Ljubljani sodnijsko odpovedanih 107 stanovanj, celo leto pa 1307.

o. **Napad na Golniku.** Štirje znani moški so napadli 70-letno Julko Tomićevo v pensionu Djordjević na Golniku. Žena je bila sama doma, ko so prišli napadalci in zahtevali vino. Starko so s stoli do nezavesti pretepli in ji povzročili življenjsko nevarne poškodbe. Podivjanci so že aretirani.

o. **V Trbovljah je umrl** nagle smrti znani in priljubljeni občinski knjigovodja 28-letni Valter Juvan.

o **Vodnikova družba** obvešča vse člane zamudnike ter prijatelje lepih knjig, da ima letošnje knjige **še na zalogi.** Da ne boš ostal letos brez Vodnikovih knjig, požuri se ter obnovi takoj še danes pri svojem poverjeniku članarino, odnosno jo nakaži po poštni položnici, ki jo kupiš na poštnem uradu. Članarina znaša din 20.—, poštni stroški pa din 7.—. Na položnico napiši: Vodnikova družba v Ljubljani, št. ček. računa 14.520. — **V Ljubljani** sprejemajo člane: Družbena pisarna, Knaflјeva 5. pritličje, Knjigarna Tiskovne zadruge in Knjigarna Učiteljske tiskarne, **Mariborčane** pa sprejemata Podružnica knjigarne Tiskovne zadruge, Aleksandrova c. 13. in Knjigarna Učiteljske tiskarne, Tyrševa c. 44.

o. **Ne nasedajte sleparju!** Neznani mlajši moški je iz stanovanja Terezije Bučarjeve v Ljubljani odnesel večjo vsoto denarja in nabiralno polo z žigom »Dom slepih«. Slepar bo verjetno skušal s to polo nabirati prispevke po Sloveniji.

c. **Umrla** je včeraj v celjski bolnišnici leto dni stara Lorger Vida, hči viničarja iz Šmarja.

c. **»Očetje in otroci«** je angleški film mladosti, v katerem nastopajo Lewis Stone, Cecilija Parker in Mickey Rovney. Film predvaja kino »Dom«.

c. **Na pošti** v Celju je 34 uradnikov, ki jim pripada 992 dni dopusta, izkoristili so pa le 285 dni, niti 20 odst. Povprečno so deležni v Sloveniji poštarji 50 odst. predpisanega dopusta. Radi preobremenjenosti z delom je obolelost pogosta: 15 uradnikov je bolovalo 43 dni, 19 uradnic 758 dni. (P. T. T.)

c. **»Grohar«,** tragedija Ivana Mraka, **bo** v četrtek zvečer v Mestnem gledališču.

p. **V lonec vrele vode je padla** 2-letna Šebila Rozalija iz Apač, Sv. Lovrenc na Dravskem polju.

p. **Po dolgi, mučni bolezni** je umrl 33-letni Mihael Plevnik, blagajnik Mestne hranilnice v Ptuju.

p. **V Ljudski univerzi v Ptuju** predava v petek, dne 16. XII., zvečer g. Žižek, režiser Dramskega društva v Ptuju o naprednem gledališču.

n **Nazadovanje domače obrti v Črni gori.** Iz Črne gore prihajajo vesti, da tamkajšnja domača obrt, od katere so živeli mnogi prebivalci, usodno nazaduje. Izdelovalci opank in čevljarji se pritožujejo, da jih industrijski izdelki upropaščajo. Na raznih protestnih zborovanjih prosijo domači obrtniki za nujno pomoč.

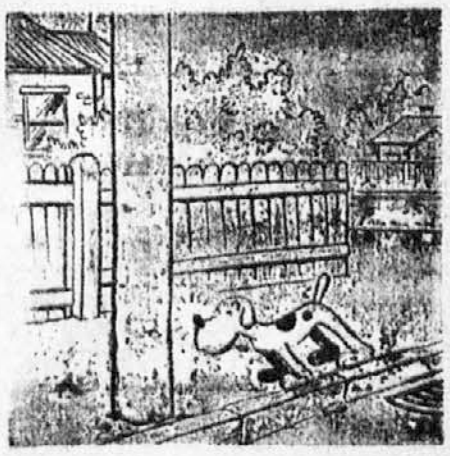

»Hm, zdi se mi, da Fifi ne stanuje več tukaj...!«

Maribor

Beseda o gledališki publiki

ČUDNE NAVADE IN ČUDNE RAZVADE, KI NISO V PONOS NAŠI NAJVIŠJI KULTURNI USTANOVI.

Iz vrst gledaliških obiskovalcev smo prejeli naslednji dopis:

Vsako leto se ponavljajo v našem gledališču vedno znova pojavi, ki niso v čast našim obiskovalcem gledališča, a pri tem motijo in ovirajo ostale gledalce in igralce. Mariborčani se pač nikakor ne morejo sprijazniti z dejstvom, da morajo, odnosno da bi morali priti točno v gledališče. Kako neprijetno je ono ropotanje po hodnikih, loputanje vrat, vstajanje v parterju sredi predstave, to je pač lahko vsakdo sam poizkusil, kdor je obiskal v zadnjem času naše gledališče.

Okrasje!
Tedaj od urarja in juvelirja **M. Ilger-jev sin, Maribor,** Gosposka 15. Prodaja tudi na obroke.

Prvih 15 minut v našem gledališču se ni mogoče posvetiti dejanju na odru, odnošno uverturi glasbene predstave, ker celo gledališče šumi, stoli ropočejo, vrata lož spuščajo svetlobo v prostor. Ker ni mogoče z apeliranjem na občinstvo doseči ničesar, naj uprava gledališča vsaj pri par predstavah dá zapreti, čim se dvigne zastor, vse dohode v prostor za gledalce in naj jih odpre komaj po končanem prvem dejanju, pa sem prepričan, da se bodo ti stalni zapoznelci prihodnjič potrudili, priti pravočasno v gledališče.

Balkon je vedno v žalosti, kajti z njega vejejo vedno in dosledno črne zastave — plašči. Če si lahko oni, ki sedijo v prvih vrstah, privoščijo ta sedež, lahko odrinejo tudi skromen obolus za garderobo. Tisti plašči so vse preje kot okras.

Razen tega se opaža, da se mnogi ne zavedajo, da hodijo v — gledališče, a ne kam drugam. Zavedajmo se, da je to naša najvišja kulturna ustanova in pokažimo to tudi na zunaj.

Konec naših predstav je tudi klasičen. Ni še zastor spuščen do polovice in že vsi vstajajo in hitijo, kot da bi gorelo, k izhodu. Če se zastor ponovno dvigne, da se igralci poklonijo občinstvu, je navadno že vse zunaj. Tista minuta potrpljenja ne bi nikogar prav ničesar prikrajšala

Najdostojnejša darila od urarja in juvelirja **M. Ilger-jev sin, Maribor,** Gosposka ulica 15. Prodaja tudi na obroke.

na ničemer, a bi bila slika popolnoma druga.

To opazi vsak povprečen opazovalec in obiskovalec našega gledališča. Prosimo gledališko upravo, da naredi nasvetovan poizkus in uverjen sem, da se bo naša publika vsaj na točnost privadila.

Eko.

Podpore Maistrovim borcem

Že na slavi 45. mariborskega pp. je v svojem govoru o delovanju Maistrovcev v prvih prevratnih dneh omenil župan dr. Juvan, da se bo mariborska občina oddolžila revnim in brezposelnim borcem, ki so se zlasti udejstvovali v Mariboru v prvih prevratnih dneh in še posebej pri razorožitvi zelene garde. V to svrho je že določila mariborska mestna občina znesek din 15.000, ki se naj razdeli med najrevnejše in brezposelne člane. S tem lepim činom je mestna občina pokazala, da hoče pomagati onim, ki so pripomogli odločiti usodo Maribora v najtežjih dneh, a so danes ne po lastni krivdi zabredli v siromaštvo oziroma so brezposelni. ZMB je z velikim veseljem in zadovoljstvom sprejela ta socialen čin mestne občine in napravila po vsestranskem razmotrivanju razmer posameznikov seznam podpore potrebnih članov ZMB in ga predložila mestni občini.

Člani iz Maribora, ki so uvrščeni v seznam, so že prejeli določene vsote pri mestni blagajni, članom izven Maribora, katere so določili posamezni odseki ZMB, pa so bili nakazani zneski po pošti.

Omenimo naj, da je med temi, ki so bili deležni podpore mestne občine 10 brezposelnih družinskih očetov, 7 vdov, ki žive v skrajni bedi in 2 viničarja s kopico otrok.

Ta čin mariborske mestne občine bo olepšal Božič našim siromašnim Maistrovim borcem, v njih imenu pa izreka ZMB mestni občini mariborski najtoplejšo zahvalo.

Cene na našem trgu

Cene zelenjavi so se na mariborskem trgu precej ustalile. Ni takih bistvenih razlik kakor druga leta. Pričakovali bi, da bo krompir sedaj cenejši, pa ni. Kljub temu da pripeljejo ob tržnih dnevih na trg po 20 voz krompirja, ga še vedno prodajajo po 65 par kilogram ali merico po 5—6 dinarjev. Isto je z zeljnatimi glavami. Še vedno so po 50 par kilogram, mestoma pa še precej dražje. Repa je še precej poceni, dobi se 5 komadov za din. Ohrovt je po 1.50 din kg, buče po 2 din kg, karfijola po 8 din kg, hren po 9 din kg, koleraba komad po 75 para, vrtno korenje po dinarju itd. Solata je precej draga, kar pa je tudi razumljivo, saj smo tik pred zimo. Endivija je po dinarju komad, ostalo solato pa prodajajo na kupčke. Opaža se že, da smo pred božičnimi prazniki. Orehi so dražji, zvišale pa so se cene mlečnih izdelkov. Tudi jajca so draga, komad po 1.25 din. Dražja je tudi perutnina, kljub temu, da pripeljejo na trg preko 1000 kljunov.

ZLATA NEDELJA

je za trgovce dan dobre kupčije. Še večji uspeh pa lahko dosežejo, ako občinstvo že poprej opozorijo na svoje trgovine in zaloge, ki jih imajo pripravljene za božični čas.

Saj je marsikdo v zadregi, kje in kaj bi kupil dragi mu osebi za božično darilo, — pa mu je oglas v časopisu tu dobrodošel svetovalec.

Zato vabimo gg. trgovce v njihovem interesu, naj ne zamudijo prilike in naj se poslužijo časopisne reklame v teh dneh pred zlato nedeljo, ko se to še posebno izplača.

Pa tudi za našo sobotno številko, 17. decembra, prosimo vse naše cenjene inserente, na pošljejo oglas že **najkasneje do petka dopoldne,** da nam bo mogoče uvrstiti oglas v listu po njihovi želji in kar najbolj efektno.

Uprava »Večernika«

m. **Mariborska bolnišnica prenapolnjena.** Zadnje dni je zopet izredno velik naval v mariborsko bolnišnico in morajo bolniki ležati celo po tleh. Čim bližje smo zimi, tem več bo bolnikov in nastaja vprašanje, kam z njimi, ko so dosedanji

Uro?
Iz strokovne trgovine **M. Ilger-jev sin, Maribor,** Gosposka ulica 15. Prodaja tudi na obroke.

prostori pretesni. Zato je treba čimprej dograditi bolniške paviljone.

m. **100 amnestirancev v Mariboru.** Prvodecembrske amnestije je bilo v Mariboru deležnih 20 kaznjencev in 80 obsojencev v jetnišnici. Vse so že izpustili na svobodo.

m. **Na zlato nedeljo,** to je nedeljo pred Božičem, bodo trgovine v Mariboru ves dan odprte.

m **Za dvajseto obletnico Cankarjeve smrti** je Študijska knjižnica priredila v svoji čitalnici razstavo pisateljevih del, rokopisov, slik, karikatur in važnejše literature o njem. Razstava je odprta od 12. do 17. dec. vsak dan od 8. do 12. in od 15. do 18. ure. Vstopnine ni.

m. **Alpinistični odsek SPD** bo priredil v sredo ob 20. uri predavanje, ki ga bo imel priljubljeni planinski predavatelj prof. Janko Mlakar »O Dolomitih«. Predavanje bodo spremljale skioptične slike.

m. **O kulturnem razvoju Slovaške** je predaval sinoči na Ljudski univerzi g. Jan Šedivy, profesor iz Maribora. V svojih izvajanjih je posegel daleč nazaj v zgodovino in orisal predvsem borbo slovaškega naroda za jezikovno samostojnost. Označil je husitsko gibanje in njegov pomen, delovanje in vpliv protestantov ter katoličanov, zlasti jezuitov. Nato je govoril o madžarskem preganjanju slovaškega ljudstva in zatiranju narodnega življa, končno pa o razvoju slovaškega naroda v češkoslovaški republiki, zlasti o razvoju šolstva. Označil je tudi posamezne voditelje slovaškega naroda, predvsem nedavno umrlega Hlinko.

m. **Kje je policijski pes?** Te dni je dobila orožniška postaja v Košakih policijskega psa, ki pa je kmalu nato pobegnil. Ker je pes državna last, naj ga najditelj takoj izroči najbližji orožniški postaji.

m. **Napad na dekličo.** Blizu Negove je neznani mlajši moški napadel 15-letno viničarjevo hčerko Marijo Š. in jo z udarcem pobil na tla. Na obupne dekličine krike so prihiteli ljudje, ki so nasilneža prepodili.

m. **Nesreča s flobertovko.** V tukajšnjo bolnišnico so pripeljali 18-letnega delavca Franca Magajno iz Radizela, ki se je po nesreči s flobertovko ustrelil v levo nogo pod kolenom.

m. **Drzen slepar.** Nedavno je prišel iz mariborske kaznilnice Franc K. Ker ni imel denarja, je hotel izrabiti razna poznanstva, ki jih je dobil v kaznilnici. Tako se je Franc včeraj zglasil pri hišnici Jožefi Skrbiš in ji zatrjeval, da ga pošlje njen brat iz kaznilnice z naročilom, naj mu sestra pošlje cigaret in kakšen priboljšek, kar je oškodovana hišnica tudi storila. Ko pa je Franc še drugič prišel in zahteval 180 dinarjev za kaznjenca, ga je Skrbiševa prijavila policiji.

m. **Žrtev fantovske podivjanosti.** V noči na ponedeljek je v Zgornji Senarski v Slovenskih goricah skupina fantov napadla 26letnega posestniškega sina Franca Čeha in ga s koli pobila na tla. Mladenič ima počeno lobanjo in težke poškodbe po celem telesu. Nevarno ranjenega mladeniča so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

* **V proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kraljice Marije** priredi društvo »Nanos« v soboto, 7. januarja, v vseh prostorih Narodnega doma »V. Primorski ples«. Ker je čisti dobiček prireditve namenjen predvsem v humanitarne in socialne svrhe društva, naprošamo vse nacionalne in narodno-obrambne organizacije, da ta dan ne prirejajo drugih prireditev. — Odbor.

Nočna lekarniška služba: Lekarna pri Sv. Antonu, Frankopanova ul. 18, tel. 27-01; lekarna pri Mariji pomagaj, Aleksandrova cesta, tel. 21-79.

Kino

* **Grajski kino.** »Florentina« Paul Hörbiger in Geraldina Katt. Film posnet v sončni Dalmaciji.

* **Esplanade kino.** Danes zadnjič »Izgubljena žena«. Sredo velefilm »Madame Bovary« s Pola Negri.

* **Union kino.** Danes grandiozni velefilm »Raskolnikov«, po romanu F. Dostojevskega s Harry Baur-om.

Mariborsko gledališče

Torek, ob 20.: »Kralj na Betajnovi«. Red A. Premiera. Cankarjeva spominska predstava.

Sreda: Zaprto.

Četrtek, ob 20.: »Aida«. Red D.

Opozarjamo na nocojšnjo Cankarjevo spominsko premiero »Kralj na Betajnovi«, pred katero ima kratek spominski nagovor urednik Gledališkega lista, g. prof. Branko Rudolf. — Ta predstava velja tudi za abonente reda A.

Kultura

Verdi „Aida"

V lanski sezoni je naše mariborsko Narodno gledališče po večletnem presledku zopet obnovilo opero, višek zadevnih prizadevanj je pa doseglo v letošnji z vprizoritvijo Verdijeve »Aide«. To veličastno delo velikega italijanskega mojstra spada v tisto vrsto velikih oper, ki stavijo največje in najtežje zahteve in se jih zato manjši operni odri le malokdaj lotijo. Za našega je bila »Aida« vsekakor drzno tvegnaje. Vendar moramo priznati, da je doseženi uspeh presegel vse pričakovanje, čeprav bi si morda želeli videti v nekaterih vlogah druge in drugačne sile.

Predvsem moramo pohvaliti inscenacijo, ki jo je oskrbel g. Ussar, ter režijo g. Vladimirja Skrbinška. Oba sta dosegla za naše razmere popoln, celo presenetljiv uspeh, h kateremu zaslužita vso pohvalo. K temu uspehu inscenacije in režije se je pridružil enak uspeh velikih naporov dirigenta g. Lojzeta Herzoga, ki je nastudiral povečan zbor in orkester. Zbor je tokrat dal iz sebe vse, kar premore, in dokazal, da bi mogli dobiti v njem s tako kompletacijo izvrsten instrument za vprizarjanje oper na širši podlagi. Enako častno je izvršil svojo nelahko nalogo orkester.

K ostalemu uspehu mariborske »Aide« so dopomogli solisti, ki so rešili pevsko svoje naloge skoraj v celoti častno, nekateri celo izvrstno. Drugo vprašanje je seveda, ali so vsi ustrezali tudi ostalim potrebam in nalogam vlog, ki so jih prevzeli. Odgovor na to vprašanje ne more biti čisto pritrdilen. Na vsak način se je močno razživel naš novi tenor g. Anatol Manoševski, ki je bil pevsko in igralsko izvrsten vojskovodja Radames. Lep razvoj je pokazal tudi v »Aidi« baritonist g. Ivo Anžlovar v vlogi etiopskega kralja in Aidinega očeta Amonasra. Pred seboj ima nedvomno še lepo bodočnost. G. Vladimir Skrbinšek je bil čisto zadovoljiv faraon, enako g. Pavle Kovič višji svečenik Ramphis, dasi je to sicer izrazito basistovska vloga, dočim je g. Kovič bolj bas-bariton. Malo vlogo pa je odpel g. Angelo Jarc. Težko vlogo Aide je rešila ga. Elirida Herzogova kot gostinja s svojim dobro šolanim glasom nad pričakovanje in tudi ga. Zamejic-Kovičeva je častno zmagala faraonovo hčerko Amneriso. Lep uspeh je dosegla dalje gdč. Igličeva kot prva svečenica, dočim je pela drugo svečenico gdč. Veldinova. Višek večera so zlasti dueti in kvarteti v tretjem dejanju.

Gledališka uprava je oskrbela za »Aido« lepo inscenacijo v stilu starega Egipta in nove kostume za soliste in zbor, delo gdč. Olge Neratove. Pogrešali pa smo seveda balet.

Kljub vsemu uspehu »Aide« nastane vprašanje, ali je vprizarjanje takih oper, ki zahtevajo toliko vsestranskih naporov, v interesu našega mariborskega gledališča ali ne? Bilo bi morda le bolje vprizarjati lažja dela ter žrtvovati nekoliko več za dramske vprizoritve. Drama je in mora ostati prvi namen in prva skrb našega gledališča! —r

k **Letošnje Mohorjeve knjige.** Družba sv. Mohorja v Celju, ki ima okoli 50.000 članov, kar pomeni, da izide vsaka njena redna publikacija v tako visoki nakladi, je izdala sedaj svoje letošnje knjige: Koledar za leto 1939., dr. Franca Jakliča molitvenik »Ure češčenja«, »Večernice«, 13. zvezek »Življenja svetnikov«, nadaljevanje dr. Mala »Zgodovine slovenskega naroda«, ki je pričela izhajati že pred svetovno vojno, in Marije Ahačičeve ilustrirano delo »Čuda narave«. Med izrednimi knjigami je izšlo »Pasništvo«, ki ga je napisal dr. Jakob Turek.

k **Nove slovenske mladinske knjige.** Za letošnjega Miklavža so izšle sledeče nove slovenske mladinske knjige: Josip Ribičič: »Tinkin zajček« (ilustriral akad. slikar Mihelič); Josip Ribičič: »Pisane lutke« (ilustrirala Ksenija Prunkova, izšla v Gorici); Josip Ribičič: »Mihec in Jakec« (izšla v Gorici); France Bevk: »Čarovnica Čirimbara« (izšla v Gorici); Rothmann: »Bratec in sestrica« (prevod, izšla pri Goriški Matici v Gorici); in Gustav Strniša: »Rak Veseljak« (izšla v Ljubljani).

k **Andrej Budal: Na konju.** Pri Goriški Matici v Gorici je izšla te dni Andreja Budala (Pastuškina) vojna povest »Na konju«.

k **Srednjeveški glasbeniki.** Viktor Kucinić je izdal v Zagrebu knjigo »Sredovječni glazbenici«, ki bo zanimala morda tudi naše ljubitelje glasbe.

k **Jadranski motivi na sofijski razstavi.** V galeriji »Aksakov« v Sofiji je odprta te dni kolektivna razstava bolgarskega slikarja Marija Žekova. Žekov je razstavil tudi nekaj krajin, ki predstavljajo našo Dalmacijo, predvsem Dubrovnik.

k **Wilfrid Bade: Jadran.** V Essenu v Nemčiji je izšla novela nemškega pisatelja Badeja pod naslovom »Jadran«, ki je zajeta iz okolja dalmatinskega otoka Hvara. Obsega 110 strani

Gospodarstvo

Razvoj našega gospodarstva

SPRIČO NEUGODNEGA MEDNARODNEGA POLOŽAJA JE TUDI V NAŠEM GOSPODARSTVU ŽIVAHNOST NEKOLIKO POPUSTILA — NAZADOVANJE ZUNANJE TRGOVINE IN PROMETA — ZNATEN PORAST CEN

V tretjem tromesečju letošnjega leta se je naše gospodarstvo razvijalo pod vplivom mednarodnih dogodkov, ki so na napredek vplivali zelo nepovoljno. Posledic neugodnega položaja ni bilo opaziti samo na denarnem trgu, kjer je postal kapital precej rezerviran ter so se znatno zmanjšale vloge v denarnih zavodih, ampak so se v znatni meri očitovale zlasti v naši zunanji trgovini, ki se je precej skrčila. V zvezi s tem pa je precej padel tudi promet. Značilno pa je, da so kljub temu nekatere panoge gospodarske delavnosti vendarle porastle.

V primeri s tretjim tromesečjem letošnjega in lanskega leta se je naša zunanja trgovina zmanjšala po količini in vrednosti za 25%, promet z rečno plovbo vred za 23%, poslovanje na borzah pa za 5.6%. Rudarska in zlasti topilniška proizvodnja pa se je povečala za 6.8%; zelo značilno je tudi, da so poskočili drž. dohodki za 4.9%.

Kljub neugodnemu razvoju gospodarske delavnosti pa so cene vendarle spet poskočile, tako da je moral konzument doživeti ob reduciranih dohodkih neprijeten udarec. V 3. tromesečju je porasel indeks cen na veliko za 1.9%; v prvih 9 mesecih letošnjega leta pa se je indeks cen povišal kar za 7.3% v primeri z lanskim letom. Prav tako pa je porasel tudi indeks cen na drobno; in sicer v 3. tromesečju za 10.6%, v prvih 9 mesecih pa za 12.1%!

Gibanje vlog pri Poštni hranilnici

Pred meseci, ko je v Evropi zavladal napet mednarodni položaj, so se pokazale posledice tudi v denarnih zavodih, ko so vlagatelji navalili, misleč, da morajo v kritičnem času primerno poskrbeti za svoje naložbe. Tako so se v tisti dobi precej znižale vloge tudi pri Poštni hranilnici. Po likvidaciji mednarodnega položaja pa se vloge ponovno povračajo v denarne zavode in tudi PH beleži od meseca do meseca ugodnejše stanje. V nov. so se pri PH povečale vloge za 18.9 milij. din na 1 milijardo 221 milijonov, vendar pa še vedno niso dosegle stanja ob koncu avgusta. Nekako v istem sorazmerju se je povečalo tudi število čekovnih računov, ki sedaj že znatno presegajo število ob koncu septembra, ko je bila kriza najakutnejša.

Pri posameznih podružnicah PH so znašale naložbe na čekovne račune naslednje:

	30. 9.	31. 10.	30. 11.
Beograd	704	733	801
Zagreb	348	407	428
Ljubljana	**211**	**253**	**314**
Sarajevo	169	168	175
Skoplje	69	70	66
Podgorica	26	37	35
Sušak	6	11	7

Iz navedenih številk je razvidno, da se položaj z vsakim mesecem izboljšuje tem da bo PH do konca leta dosegla svoje normalno stanje, kakršno je vladalo pred izbruhom krize.

Nov carinski zakon?

V našem gospodarskem, zlasti trgovskem življenju, je padlo že mnogo kritik na račun sedanjega zastarelega in preveč kompliciranega carinskega postopka, ki ga terja naša carinska zakonodaja. Vprašanje nove carinske zakonodaje je že več let aktualno, tudi so baje izdelani že primerni osnutki, po katerih naj bi se nato končno formuliral nov carinski zakon. Kot napoveduje beograjsko časopisje, se bo to vprašanje v doglednem času premaknilo z mrtve točke ter je verjetno, da bomo že spomladi dobili nov carinski zakon, ki bo dosti enostavnejši od sedanjega ter bo v znatni meri olajšal carinski postopek, tako da bo tudi priprostejšemu človeku razumljiv ter mu ne bo treba za vsako malenkost iskati primernih pojasnil, ki so združena z izdatki.

g. **Uradni dan zbornice TOI** za Ptuj, okolico, Ormož, Ljutomer, Murško Soboto in Dol. Lendavo bo 15. decembra v Ptuju v Narodnem domu.

g. **Konkurzi in prisilne poravnave.** V drugi polovici novembra je bila v Sloveniji razglašena 1 prisilna poravnava izven konkurza, končano je bilo 1 konkurzno postopanje, potrjeni pa sta bili 2 prisilni poravnavi.

g. **Za dobavo romunskega petroleja** Nemčiji bodo zgradili posebno dovodno cev iz Romunije v Nemčijo.

Borzna poročila

Devize. Ljubljana. Amsterdam 2397.16—2411.76, Berlin 1766.02—1779.90, Bruselj 741.94—747, Curih 996.45—1003.52, London 205.76—207.82, New York 4378.50—4414.82, Pariz 115.86—117.30, Praga 150.83—151.93, Trst 231.19—234.28.

Efekti. Zagreb. Drž. vrednote: vojna škoda 465—467, 4% sev. agrarji 58—60.50, 4% agrarji 58—60, 6% dal. obv. 88—89, 6% begl. obv. 89—93, 7% stab. pos. 96—98, 7% inv. pos. 98—99, 7% Blair 90—91.50. Delnice: Narodna banka 7600 d., PAB 222 d., Trbovlje 185—187.50.

Šport

Naša vojska na Olimpiadi 1940

Naše vojaške oblasti so dovolile na intervencijo predsednika JOO g. dr. S. Hadžija in podpreds. gen. g. D. Simovića, načelnika Glavnega generalnega štaba, da na V. olimpijskih igrah sodelujejo tudi naši vojaški smučarji. Na sporedu v St. Moritzu je samo smučarsko tekmovanje vojaških patrulj. Ta disciplina je doslej bila neslužbeni del tekmovanja, a je sedaj radi spora med CIO in FIS edina smučarska disciplina. Naše vojne patrulje so dosegle že lepe uspehe na tekmovanju Male antante, to tekmovanje bo pa gotovo še poživilo razvoj smučarskega sporta med planinskimi edinicami naše vojske.

Smučarsko državno prvenstvo

Državno prvenstvo v teku na 18 km in v klasični kombinaciji bo na Sljemenu pri Zagrebu 28 in 29. I. 1939. Prireditelj je »Maraton«. To tekmovanje bo istočasno izbirno tekmovanje za nastop naših smučarjev v Zakopanih na Fis-inem svetovnem prvenstvu.

Danska vodi proti Franciji

Precejšnjo senzacijo pomeni teniško srečanje med Dansko in Francijo za pokal švedskega kralja Gustava V. Danci so prvi dan oba singla gladko dobili, drugi dan so pa Francozi z zmago v doublu znižali celoten rezultat na 1:2. Kljub temu pa imajo Danci še vedno dovolj lepe izglede na zmago. Posamezni rezultati so sledeči: **Plougman (D): Boussus (F) 6:4, 4:6, 6:4, Jacobsen (D): Borotra (F) 8:6, 5:7, 6:4, 7:5, Borotra-Bolelli:Körner-Jacobsen 6:4, 6:2, 11:9.**

FRANCIJA PORAŽENA

V zaključnih singlih je vsaka stranka dobila po eno partijo, tako da je Francija izločena. Rezultati: Borotra:Plougman 7:5, 6:3, 6:2, Jacobsen:Boussus 8:6, 4:6, 9:7, 6:3. Končno stanje 3:2 za Dansko.

PRVENSTVO V TUJINI

Češkoslovaško prvenstvo. V nedeljo se je odigralo 9. kolo, ki se je končalo z zmagami favoritov. Rezultati: **Sparta: Šleska Ostrava 5:0, Slavija:Kladno 6:3, Nachod:Liben 5:2, Pardubice:Victoria Žižkov 3:2, Plzen:Bata 3:3, Židenice: Bratislava 5:1.** Na tabeli vodi Sparta.

Italijansko prvenstvo. Nedeljski rezultati: **Milano:Turino 0:0, Liguria:Novara 3:1, Juventus:Lazio 1:0, Triestina:Bologna 1:1, Lucca:Livorno 2:1, Bari:Modena 2:0, Roma:Genua 3:1, Napoli:Ambrosiana 1:0.**

Prvenstvo Ostmarke. Austria:Sportklub (Gradec) 6:2 (2:2), Wacker:Amateure (Steyer) 4:2 (1:1), Vienna:Wacker (Wr. Neustadt) 1:0 (0:0). — Razen prvenstvenega tekmovanja se je nadaljevalo tudi pokalno tekmov. za Tschammerjev pokal. **Dunajski Rapid** je zmagal nad **FC Nürnbergom 2:0 (1:0), FSV Frankfurt** pa je porazil **dunajski Sportklub 3:2 (1:1).** S tem sta se oba zmagovalca plasirala za finale.

FERENCVAROS V ZAGREBU

Ferencvaros, ki je trenutno na drugem mestu v madž. prvenstvu, bo v nedeljo igral v Zagrebu s Haškom.

NÜSSLEIN V CURIHU

Nemška teniška učitelja Nüsslein in Probst sta igrala te dni v Curihu proti svojima švicarskima kolegoma Wisardu in Werthmüllerju ter sta dobila vse igre. Rezultati: **Nüsslein:Wisard 6:2, 6:2, 6:2, Probst:Werthmüller 6:2, 6:4, 6:3, Nüsslein-Probst:Wisard-Werthmüller 6:3, 6:0, 6:2.**

BUDGE PRI ZADNJEM NASTOPU KOT AMATER PORAŽEN

Kakor je že znano, bo v kratkem najboljši in najpopularnejši teniški igralec Donald Budge prešel med profesionalce. Senzacionalen je rezultat, ki ga je v Longbeachu dosegel proti njemu junior Tidball, ki ga je v treh setih porazil 2:6, 6:2, 4:6. Tidball je v Ameriki znan teniški igralec kot partner Bobby Riggsa.

s. **Reprezentanca Hamburga** je doma izgubila tekmo proti enajstorici Budimpešte z 0:2 (0:1).

Šah

Partije z „Avro" turnirja

Damin gambit.
(13. kolo v Leidnu 25. nov.)

Beli: **Reshewsky** Črni: **dr. Euwe**

1. d4, Sf6 2. c4, e6 3. Sc3, d5 4. Lg5, Le7 5. e3, 0—0 6. Tac1, h6 7. Lh4, Se4 8. Lxe7, Dxe7 9. cxd5, Sxc3 10. Txc3, exd5 11. Ld3, c6 12. Se2, Sd7 13. 0—0, Sf6 14. Sf4, Lg4 15. Dc2, Sh5 16. Sxh5, Lxh5 17. Tc5, Lg4 18. Tfb1, Tae8 19. b4, Dg5 20. Kh1, a6 21. a4, f5 22. f4, De7 23. Te1, Tf6! 24. h3, Tfe6 25. Df2, Txe3 26. Txe3, Dxe3 27. Dxe3, Txe3 28. Lxa6, bxa6 29. hxg4, fxg4 30. Kh2, Td3 31. Txc6, Txd4 32. Txa6, Txb4 33. Kg3 in remis.

š **Šahovski klub UJNŽB v Mariboru** razpisuje splošni šahovski turnir, ki je namenjen predvsem novim članom. Igralo se bo ob torkih in četrtkih, z začetkom ob 20. uri. Prvo kolo se bo igralo v torek 13. dec. v klubovem lokalu, v Pokojninskem zavodu. V nedeljo, 18. dec., pa gostuje klub v Varaždinu proti tamošnjemu šahovskemu klubu.

KRALJICA MARIJA ROMUNSKA: 97

Zgodba mojega življenja

Vendar je bila najčudovitejša izmed vseh obiskovalcev »starega dvora kraljica mati Ema Holandska, Auntyna sestrična. Dasi sta si bili po značaju precej tuji, sta si bili po zunanjosti kar neverjetno podobni. Bili sta kakor dve cvetici iste vrste, ki sta zrastli le v dveh različnih krajih. Aunty se je razvila idealistično in je odvrgla od sebe vse prozaično, kraljica Ema je pa bila praktična ženska z materinskimi instinkti, ki je neizprosno brzdala svojo domišljijo. Stala je z obema nogama na zemlji.

V svojem mladostnem pomanjkanju spoštovanja sem jo imenovala »višjega guvernerja«, kar je Aunty veselilo bolj kakor bi se spodobilo. Bivša regentinja ji je ob vsakem obisku delila vse preveč nasvetov. Sestrična Ema, navajena vladati, svetovati, karati in voditi, je menila, da je Elza — tako je pravila Aunty — preveč nenavadno razvita. Kritizirala je njeno preveč pesniško izražanje in svobodni polet njene domišljije. In njene besede, katerih namen je bil Aunty približati zemlji, so vselej pristrigle tetine peroti. Uboga Aunty je bila po takih kritikah kakor majhen otrok, kateremu je veter odnesel pisanega zmaja.

Nekega večera sta poslušali obe kraljici neko poglavje iz »Življenja čebel«, ki jima ga je čital Auntyn tajnik Dal' Orso, mlad Italijan z umetniško glavo. Aunty je nekaj vezla, kraljica Ema pa šivala prozaično zadevo. Prikrito sta se opazovali in izgledali bolj dve nasprotnici, kakor pa prijateljici. Poročni polet matice je zelo poetično pisano poglavje. Aunty je poslušala vsak stavek z navdušenimi vzkliki. Kraljica Ema je pa sedela tam z zaprtimi usti, kajti te vrste literatura je ni navduševala. Dejala ni nič, toda pogledi, ki jih je uprla v svojo sestrično in čitatelja, so govorili veliko.

Eden izmed zadnjih gostov, ki jih je kralj Karol sprejel v Sinaji, je bil avstrijski prestolonaslednik, nadvojvoda Franc Ferdinand. Prišel je v spremstvu svoje žene, kneginje Hohenbergove, ki sta jo stric in teta sprejela skoraj s kraljevskimi častmi, kar jo je malo zmedlo, kajti na dunajskem dvoru ji kot morganatični ženi prestolonaslednika niso nikoli priznali položaja, ki bi ustrezal moževemu. Bila je visoke in simpatične zunanjščine in čisto dunajska, dasi je vplivala malo preveč ceremonielno. Med nama se že zaradi starostne razlike ni razvilo toplejše prijateljstvo, toda Aunty, ki je imela veliko veselje do morganatičnih porok, se je vedno smukala okoli nje, jo objemala in obsipala s tolikimi izrazi simpatije, da je bila zaradi tega že v zadregi, dasi je sijajno obvladala vsako situacijo.

Franc Ferdinand je gojil nasproti Romuniji najboljše namene. Madžarov ni maral in je nameraval vzeti na Ogrskem živeče Romune pod svojo zaščito. Zaradi tega ga je stric visoko cenil in mu pripravil prisrčen sprejem. Tudi nam je bilo zabičano, da moramo visokega gosta sprejeti z vso ljubeznivostjo, kar se je tudi zgodilo. Toda ugodne nasledke tega obiska je — kakor tolike druge nade — uničila strašna sarajevska tragedija, ki je pahnila ves svet v zmedo.

Mnogo bolj vesel in radosten dogodek je bil obisk nemškega prestolonaslednika leta 1919. Ta obisk je bil mnogo bolj neprisiljen. Mladi Viljem je prišel v beli kirazirski uniformi, in ker si je vtepel v glavo, da mora pridobiti srca vseh, so ga vsi radi imeli. Njemu na čast smo priredili zunaj na deželi zabavo, pri kateri so se na zelenih tratah plesali tudi narodni plesi. Jaz sem se zabavala s tem, da sem opazovala bukareštanske lepotice, kako so se trudile okoli prestolonaslednika.

V tistem času mi je zgradil Lecomte de Nouy v sinajskem pragozdu malo hišico s tremi prostori in galerijo. To »gnezdo« je bila posebna pridobitev za moje otroke. Odrasli so spočetka postrani gledali mojo stavbo, pozneje pa je celo stric vodil k meni svoje goste in jim kazal moje »gnezdo« kot posebno znamenitost. To svojo stavbo sem imenovala »Juniperus«. Malo po pričetku svetovne vojne mi jo je uničila strahovita nevihta.

MOJI OTROCI.

Meni so bili moji otroci smisel in središče mojega življenja. Vse ženske moje rodovine so dobre matere in si sveta brez otrok sploh ne morejo predstavljati.

Car Nikolaj II. je bil krstni boter mojega drugega sina, ki je tudi dobil njegovo ime. Nicky je bil ljubljenec malih in velikih. Imel je vse tiste dobre in slabe lastnosti, ki očarajo in povzročajo, da jim moramo vse odpustiti. Sicer pa je bil zelo živahen in nemiren, kakor da bi imel živo srebro v žilah. Njegovo govorjenje, zlasti pa, kadar je odgovarjal na stavljena vprašanja, je bilo tako smešno, da je vedno vzbujalo veselje, tudi takrat, kadar bi zaslužil kazen, kar se je le prečesto zgodilo. Tako smo imeli vsi, ki smo ga ljubili in nadzirali, križ z njim. Celo stric se mu ni upal upirati in mu je v vsem popuščal. Bil je njegov ljubljenec in je smel povsod z njim.

S sodišča

Štiri mesece strogega zapora za prevare. Milan Knap je prišel na razpravo v toplem in elegantnem zimskem plašču, v kakršnih po navadi ne prihajajo mali tatovi. Prav za prav so ga prignali iz sodnih zaporov. Knap je bil včasih zaposlen pri tvornici »Zlatorog«. Imel je navado, da je naročeval pri različnih tvrdkah za se blago, ki mu ga je plačevala za njim tvornica; seveda mu je odtrgovala od plače.

Lepa dne pa, kakor pravi obtožnica, pa je Knap izostal od dela. To bi še ne bilo tako hudo, ali še iste dni — bilo je v začetku avgusta — se je Knap oglasil v več mariborskih trgovinah in tam nakupil za precej lepe vsote blaga. Tako mu je zastopnik tvrdke »Beograd« izročil za 1358 din blaga, Lipovšek Avgust za 1600 din blaga za moško obleko, tvrdka »Radio-Godec« 1600 din vredno moško dvokolo. Tri dni za tem se je še oglasil v neki trgovini čevljev, da bi dobil moške čevlje. Prevara mu pa ni uspela, ker je prodajalka že dan popreje zvedela, da Knap ni več zaposlen pri »Zlatorogu«. Še neizplačano kolo je prodal v Celju za 500 din.

Obtoženi 24-letni Knap se je začel po aretaciji v Ljubljani izgovarjati, da je izostal od dela, ker je nameral dobiti službo pri »Jugobruna« v Kranju. Povedal je pa tudi, da išče službo in da se je mislil povrniti nazaj na delo k »Zlatorogu«. Obsojen je bil pred malim kazenskim senatom na **4 mesce strogega zapora**, za dve leti pa so mu vzeli **častne državljanske pravice.** Plačati mora 120 din denarne kazni, oškodovanci pa so se zavrnili na civilno pravdno pot.

Zanimivosti

× **Zaradi miši so pred dnevi ustavili ves promet** v eni najživahnejših londonskih ulic. Bežeč pred mačko, je priletela iz neke hiše miška in začela plezati po hlačnici nekega gospoda, ki je stal v bližini. Ubogi človek se je drobne miške tolikanj prestrašil, da je začel dobesedno rjoveti. Kakor bi trenil, se je zbrala okoli njega gruča ljudi, pred katerimi je začel ves preplašen slačiti obleko. Kopica ljudi je bila vedno večja, in tako je bila ulica zaprta za celih pet minut. Šele ko je miška pobegnila iz hlačnice, se je truma ljudi razšla, in promet se je po pravilih nadaljeval.

× **Da bi pravočasno prišel k svoji zaročenki,** je ukradel neki Raymond v Londonu gasilski avtomobil. Njegovo dekle je stanovalo 40 km daleč od kraja, kjer je bil fant zaposlen, in ko je imel nekega dne preveč dela, je zamudil na vlak. Ker ni imel dovolj denarja za taksi, hkrati pa ni hotel povzročati zaročenki nepotrebne skrbi, je vdrl v prostore gasilske čete in z gasilskim avtomobilom prevozil 40 km v pol ure. Za ta svoj podvig je dobil Raymond teden ni zapora, obenem pa mu je njegovo dejanje prineslo slavo pri vseh ženskah Anglije, ki z velikim navdušenjem govorijo o njegovem dejanju.

× **Umetni smuški tereni.** Umetno smučarsko dvorano z umetnim snegom so otvorili v Parizu. Okoli smuške proge so nekakšne kulise, ki predstavljajo alpsko pokrajino. Podobno dvorano bodo otvorili še ta teden tudi v Londonu. V njej je zgrajena tudi skakalnica in bodo uprizorili tu prvo smuško tekmovanje v — zaprtem prostoru.

Radio

Sreda, 14. decembra. Ljubljana: 12. Operetni zvoki; 13.20 Zborovske točke; 18. Mladinska ura; 18.40 Vzgoja in prirojene sposobnosti; 20. Prenos iz Ljubljanske opere. — Beograd: 13.10 Opoldanski koncert RO; 20. Večer narodnih pesmi; 20.30 Prenos koncerta. — Sofija: 18.30 Lahka glasba; 19. Prenos opere; 22. Plesna glasba. — Varšava: 19. Koncert

Spadam v vsako ročno torbico!

Baš pri vlažnem in hladnem vremenu je potrebno, da imate pri sebi Nivea, da si lahko vsak trenutek utrete obraz in roke z Nivea. S tem zagotovite koži trajno zaščito proti vplivu slabega vremena in obdržite mladostno, svežo in zdravo polt. 271.

Več 100 zadovoljnih poslušalcev

si je nabavilo ta in prejšnji mesec pri nas aparat

„Radione“

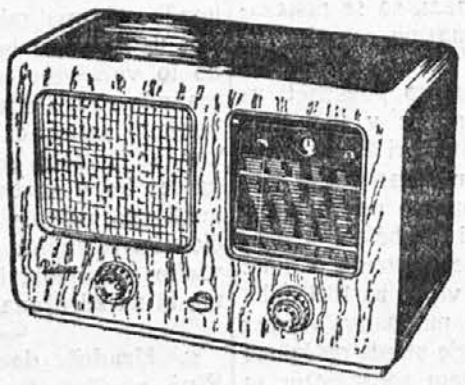

Vsi ti so se prepričali, da je „RADIONE“ res najboljše, kar se dobi. Vprašajte o tem ne nas, temveč naše kupce. Nabavite si tudi vi ta dobri aparat! Pišite po cenik, ki ga dobite brezplačno

RADIO družba z o. z. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7

Ozvatič Ignacij, Maribor, Cafova ul. 1
Stivan Ernest, Murska Sobota — Zadružna elektrarna, Ptuj
Kreutz Avgust, Ormož — Toplak Adolf, Celje

3011

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par; najmanjša pristojbina za te oglase je din 6.—. Dražbe, prektici, dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 10.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasni davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, izjema za le vposlati v pismu skupaj z naročilom ali na po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. Za vse pismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znamka za 3 din.

Razno

PRAVI DOMAČI KEKSI dnevno sveži, samo v pekarni Čebokli. 2687

ZASTONJ DOBITE zanimivo ilustrirano knjigo »Pot do sreče«, ako se obrnete na naslov: Karmah, Žalec. 3143

RES PRAKTIČNA BOŽIČNA DARILA po znižanih cenah kupite le pri Srečko Pihlar, Gosposka ul. 5. 3783

KMEČKI SADNI KRUH komad din 4.— dobite od danes v pekarni Rakuša, Koroška c. 24. 3786

POZOR LOVCI! Proda se dalmatinski brak. Vprašati Tattenbachova ulica 16-III, pri g. Čebuli. 3796

Prodam

RADIO PHILIPS 3+1 z 2 zročnikoma zelo ugodno naprodaj. Naslov v upravi. 3782

ŠIVALNI STROJ peč za žagovino in obleka za srednjo moško postavo na prodaj. Meljska c. 58, gostilna. 3792

Spomnite se CMD!

Sobo odda

PRAZNO SOBO oddam takoj, isto tam otomana, otroški voziček, železna postelja ceneno naprodaj. Ob jarku 6-I. 3780

Stanovanje

SOBA IN KUHINJA za 2 osebi se odda s 1. januarjem. Frankopanova 12. 3781

Stanovanje išče

Iščem suho **DVOSOBNO STANOVANJE** s 1. januarjem. Naslov v upravi. 3791

Službo dobi

SPREJME SE ŠIVILJA na dom za moško perilo in žensko obleko. Amalija Esih, Nasipna ul. 14, Pobrežje pri Mariboru. 3784

FRIZERSKO VAJENKO ali vajenca sprejme takoj frizerski salon Drljević, Glavni trg 26. 3782

Zanesljivo starejšo **POSTREŽNICO** (samsko) sprejmem. Naslov pove uprava. 3794

Službo išče

BRIVSKI POMOČNIK išče delo kot pomoč čez praznike Ivan Kolarič, Koseskega ul. 35. 3785

Sveža jajca

0·75 din

dobite pri tvrdki

IVAN LAH

špecerija, kolonijale, delikatesa

Maribor, Glavni trg 10

Širite „Večernik“

Novo sortirane božične razglednice vizitke in knjižne vizitke

dobite v veliki izbiri v

Knjigarni Tiskovne zadruge, Maribor

Aleksandrova c. 13

†

Potrtega srca naznanjamo pretužno vest vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš preblagi in nadvse ljubljeni soprog, oče, brat, zet in svak, gospod

Budimir Bradić

poslovodja pri spediciji »Adrija« in hišni posestnik

v nedeljo, dne 11. t. m., ob 14. uri v 47. letu svoje starosti nenadoma umrl.

Pogreb predragega pokojnika bo v sredo, dne 14. t. m., ob 15. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju.

Parastos (zadušnica) za pokojnim se bo vršil v vojaški kapeli v nedeljo, dne 18. t. m., ob 10.30 uri.

Maribor, Ravna Gora, Dubrovnik dne 12. decembra 1938.

Žalujoči:

soproga: Ela; hčerka: Verica; tašča: Neža Gerlič; svakinje. Bratje: Velimir, Momir in sestra: Jelena.

Dnevno sveže pražena kava!

IVAN LAH Špecerija - kolonijale - delikatesa **MARIBOR,** Glavni trg 10

TELEFON št. 25-03

Izdaja in urejuje ADOLF RIBNIKAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru. Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri. Velja na mesec prejeman v upravi ali po pošti 10 din, dostavljen na dom 12 din. Oglasi po ceniku. Uredništvo in uprava: Maribor, Kopališka ul. 6. Telefon uredništva in uprave št. 25-67. Poštni čekovni račun št. 11.409.